

være glade ved, at det offentlige under rimelige og hensigtsmæssige Former yder Alderdommen en Støtte. Vi have her i vort Land i de senere Aar bestræbt os for at imødekomme alle humane Krav, der kunne rejse sig fra den daarlig stillede Del af Befolkningen, og et Led i hele denne Bevægelse er Spørgsmaalet om Alderdomsunderstøttelse, men dette Spørgsmaal er her løst paa en slet Maade. Man har ganske vist svaret, naar vi sagde, det var en slet Lov: Men ville I da helt undvære denne Understøttelse? Ja, det kan man jo sagtens sige, men naar der først er foregaaet en Udvikling paa et bestemt Grundlag, saa kan man ikke helt se bort derfra. Det samme gælder om Forliget, naar man spørger os, hvorfor vi da ikke slette det ud. Det kan man ikke. Der er paa Forliget bygget en hel Udvikling, og man kan ikke beregne, hvilke Former Udviklingen vilde have taget, hvis Forliget ikke var blevet sluttet, sligt kan ikke gøres om. Vi kunne ikke nu tage fat paa Alderdomsspørgsmaalet, som vi kunde det i 1890. Vi ere nu nødtte til at behandle det under et noget andet Synspunkt, end vi kunde gøre det i 1890—91. Jeg tror nok, jeg tør sige, at der ved Bedømmelsen af denne Lov paa Bunden af hele den danske Befolkning hviler en vis Uhygge, baade hos dem, der skulle søge Understøttelserne, og hos dem, der skulle give dem. Og dog kan man ikke gaa hen til dem, der skulle have Understøttelse, og sige: Vilde du hellere være fri? Det er ikke et Spørgsmaal, der med Rimelighed kan opstilles til Mennesker. Og alligevel er det sikkert, at denne Lov giver Anledning til uhyggelige Tanker og Overvejelser, navnlig hos den Del af Befolkningen, der skal nyde Understøttelse. De Herrer kunne være visse paa, at første Gang en Mand skal benytte denne Lov, vender og drejer han det i sine Tanker mange Gange, inden han skriver sin Ansøgning. Han ved, at han den og den Dag skal under Behandling i Sogneraadet, selv om denne Behandling er aldrig saa velvillig. Det er ikke en Klage, jeg vil fremføre over Sogneraadene, som det ærede Medlem for Skanderborg Amt (Byriel-Jensen), der sidder derovre, naar han er til Stede, talte saa smukt om, idet han

sagde, at Danmarks Sogneraad vare de bedste Hænder, man kunde lægge denne Sag i. Det har jeg ikke noget imod. Men Loven foreskriver, at Sogneraadet skal prøve og undersøge mange Ting, og man kan derfor være overbevist om, at en Mand, naar han føler Kræfterne svigte og Trangen komme, spekulerer mange Dage og Nætter, inden han gaar til Sogneraadet, selv om han ved, at der vil blive taget velvilligt paa ham. Det kan ikke andet end gøre et daarligt Indtryk paa ham, at alle hans private Forhold nu skulle drøftes, overvejes og diskuteres. Og efter at han saaledes er kritiseret og undersøgt, skal han maales og vejes og efterses i alle Leder og Kanter, om man mulig kunde prutte sig en 5 eller 10 Kr. fra eller til. Alt dette virker nedbrydende paa enhver Mand, som skal til at beskæftige sig med disse Tanker, og det er sikkert, at han i Almindelighed mange Gange tænker: Skulde du eller skulde du lade være? Ogsaa for Sogneraadenes Vedkommende er det ganske sikkert, at de allerfleste af Medlemmerne vilde betakke sig for at administrere denne Lov, hvis de kunde lade være. Det ved enhver, der lever ude i Verden, det gør jo ogsaa det ærede Medlem for Viborg, han kommer jo ogsaa ud omkring mellem Bønder og andre ligestillede, og det ærede Medlem for Silkeborg maa vel ogsaa undertiden have truffet saadanne. Den almindelige Mening er: Kunde vi bare være fri for disse Undersøgelser og hele denne Bedømmelse, hele denne Kritik, vi ere satte til at øve, hele denne Maalen og Vejen, som er lagt i vore Hænder. Derfor er det ganske sikkert, at begge de vedkommende Parter, baade de nydende og de ydende, i høj Grad føle sig utilfredse med den Form, hvorunder denne Sag er afgjort for Øjeblikket. De ville sikkert nok ikke bebrejde os det, om vi søgte at bringe Sagen over i et andet Spor, men meget mere takke os, fordi vi hjælpe dem ud over de Ulemper, som klæbe ved hele Forholdet.

Naar nu de ærede Forslagsstillere have taget fat paa en Revision — en ret spagfærdig, en ret midlertidig Revision, mener jeg — have de i de fleste Tilfælde min fulde Sympati, og den er jo ogsaa udtalt af nogle af mine Meningsfæller. Jeg